

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

УХВАЛЕНО

Рішенням вченої ради
Харківського національного
економічного університету
імені Семе́на Кузне́ця
від 16.05.2025 р. протокол № 7

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ректора Харківського
національного економічного університету
імені Семе́на Кузне́ця
від 16.05.2025 р. № 160

Володимир ПОНОМАРЕНКО

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Другий (магістерський)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Магістр

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

С Соціальні науки, журналістика,
інформація та міжнародні відносини

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

СЗ Міжнародні відносини

Харків, 2025

ПРЕАМБУЛА

Робоча група освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»:

Кузь Олег Миколайович, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин і політичної філософії – гарант освітньої програми.

Романюк Олександр Іванович – доктор політичних наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин і політичної філософії.

Коротков Дмитро Сергійович – кандидат політичних наук, доцент, доцент міжнародних відносин і політичної філософії.

Немечева Марія Андріївна, здобувач вищої освіти.

Згурська Юлія Вікторівна, заступник директора Департаменту міжнародного співробітництва Харківської міської ради.

Розглянуто на засіданні кафедри міжнародних відносин і політичної філософії, протокол № 9 від 25.03.2025 року.

Розглянуто вченою радою навчально-науковий інститут міжнародних відносин, протокол № 9 від 30.04.2025 року.

ОП оновлено на підставі:

1. Законодавчих та нормативних актів: Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Національного класифікатору професій ДК 003:2010.

2. Стандарту вищої освіти за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (Стандарт затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки від 04.08.2020, № 1003).

3. Аналізу ринку праці, з урахуванням регіонального контексту.

4. Вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду.

5. Пропозицій роботодавців.

6. Рекомендації після процедур акредитації освітньої програми Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, протокол № 24 (41) від 15 грудня 2020 року.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (додаються).

І. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь, що присвоюється	Магістр
Галузі знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальності	С3 Міжнародні відносини
Спеціалізація	-
Освітня програма	Міжнародні відносини / International relations
Форми здобуття освіти, обсяг освітньої програми в кредитах ЄКТС та розрахункові строки виконання освітньої програми	очна (денна) форма – 90 кредитів, 1 рік 4 місяці; заочна форма – 90 кредитів, 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми НАЗЯВО № 12731, дійсний до 01.07.2026 р.
Мова(и) навчання / оцінювання	Українська
Структурний підрозділ відповідальний за ОП	Кафедра міжнародних відносин і політичної філософії http://www.kafmvp.hneu.edu.ua/
Вимоги до зарахування	Для успішного засвоєння освітньої програми магістра вступники повинні мати вищу освіту першого (бакалаврського) рівня або другого (магістерського) рівня або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста та здібності до оволодіння знаннями, уміннями й навичками в галузі міжнародні відносини за спеціальністю міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. Правила та строки прийому на навчання розміщені на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця за посиланням https://pk.hneu.edu.ua/normatyvni-dokumenty/
Обмеження щодо форм навчання	денна форма навчання, заочна форма навчання
Освітня кваліфікація	Магістр міжнародних відносин
Кваліфікація(-ї) професійна(-і)	–
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти: Магістр Спеціальність: С3 - Міжнародні відносини Освітня програма: «Міжнародні відносини»
Мета освітньої програми	Підготовка фахівців, які здатні до експертної, проектної, інформаційно-комунікативної, науково-дослідної діяльності у сфері міжнародно-політичного аналізу системи міжнародних відносин та поведінки її учасників, регіональних підсистем глобального світу, прогнозування тенденцій розвитку світового порядку та їх віддзеркалення у стратегіях Української держави, розв'язання завдань та проблем реалізації міжнародних зв'язків на різних рівнях
Фокус та особливості (унікальність) програми	Підготовка фахівців у галузі соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини, що фокусується на міжнародно-політичному аналізі системи міжнародних відносин та поведінки її учасників, регіональних підсистем глобального

	світу, тематизує неурядову складову міжнародних відносин через діяльність політичних партій, громадських організацій, органів місцевого самоврядування Ключові слова: міжнародні відносини, зовнішня політика, міжнародні комунікації, міжнародні організації, міжнародні регіони, регіональні відносини, неурядові організації, місцеве самоврядування
Опис предметної області	Об’єкти вивчення – міжнародні відносини, транскордонні та транснаціональні відносини, зовнішня політика держав, зовнішня політика та національні інтереси України, міжнародні організації, міжнародні комунікації, держави та міжнародні регіони у взаємодіях на глобальному, регіональному та локальному рівнях, міжнародна безпека та конфлікти, методології та методи міжнародно-політичних досліджень, досліджень міжнародних комунікацій, регіональних студій Цілі навчання – підготовка фахівців, здатних розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, передбачають проведення досліджень та/або запровадження інновацій Теоретичний зміст предметної області – теорія та практика міжнародних відносин, міжнародної безпеки, міжнародних конфліктів, системи та джерел зовнішньої політики держави, регіональні студії, теорія та практика міжнародних суспільних комунікацій, міжнародний інформаційний простір Методи, методики та технології – загальнонаукові та спеціальні методи та методики, аналіз і синтез, індукція і дедукція, методики оцінки й аналізу процесів у міжнародних відносинах, суспільних комунікаціях та регіональних студіях, методи та методики пошуку й оброблення інформації, методи експертного оцінювання ефективності зовнішньої політики та міжнародних комунікацій Інструменти та обладнання: сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи (інформаційно-комунікаційні, інформаційно-пошукові, інформаційно-аналітичні) та спеціалізоване програмне забезпечення, що застосовується у дослідженні та аналізі міжнародних відносин
Академічна мобільність	–
Академічні права	Магістр може продовжити здобуття освіти на освітньо-науковому рівні доктора філософії, набувати додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих
Професійні права	–
Працевлаштування випускників	Магістр з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій здатний виконувати професійні види робіт й обіймати первинні посади в органах державної влади, в організаціях та бізнес-структурах різних видів діяльності та форм власності згідно з Національною рамкою кваліфікацій та Національним класифікатором України: Класифікатор професій ДК 003:2010: 2419.2 Фахівець із зв’язків з громадськістю та пресою, 2419.3 Спеціаліст державної служби, 2419.3 Консультант (в апараті органів державної влади), 2419.3 Радник (органи державної влади), 2443.1 Політолог-міжнародник, 2443.2

	Експерт із суспільно-політичних питань, 2443.2 Консультант із суспільно-політичних питань (в партіях та інших громадських організаціях), 2443.2 Політичний оглядач, 2443.2 Політолог, 2451.2 Коментатор, 2451.2 Оглядач політичний
Силабуси освітніх компонентів	https://hneu.edu.ua/informatsijnyj-paket-magistr-mizhnarodni-vidnosyny-2025

II. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКА

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК7. Здатність працювати в команді. ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. ЗК9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики. СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності. СК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення. СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи. СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному. СК6. Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин, суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень. СК7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки. СК8. Здатність організовувати та проводити міжнародні зустрічі та переговори, розробляти, аналізувати і оцінювати дипломатичні та міжнародні документи. СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку

	країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України. СК10. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації. СК11. Здатність виокремлювати та аналізувати взаємообумовленість внутрішньої та зовнішньої політики держав, виявляти тренди глобального та регіонального структурування світового порядку. СК12. Здатність до тематизації неурядової складової міжнародних відносин через діяльність політичних партій, громадських організацій та об'єднань регіонального рівня.
--	--

З метою забезпечення кореляції визначених компетентностей з класифікацією компетентностей НРК використовується матриця відповідності визначених стандартом компетентностей та дескрипторів НРК, яка є інформаційним додатком (**Таблиця 1 Пояснювальної записки**).

ІІІ. НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, СФОРМУЛЬОВАНИЙ У ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ СЗ «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ» ОПП «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ»

РН1. Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.

РН2. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

РН3. Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.

РН4. Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.

РН5. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.

РН6. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.

РН7. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.

РН8. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами усно і письмово, з професійних і наукових питань.

РН9. Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

РН10. Розробляти та реалізовувати проекти прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішньої та світової політики.

РН11. Здійснювати професійний усний та письмовий переклад з/на іноземну мову, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої та світової політики.

РН12. Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

РН13. Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.

РН14. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.

РН15. Визначати та оцінювати взаємозв'язок внутрішньо- та зовнішньо-політичних чинників глобального позиціонування країни, аналізувати поведінкові стратегії неурядових гравців міжнародних відносин України.

IV. СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

4.1 СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ

№	Освітні компоненти (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кредити ЄКТС	Структура, %
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
1	<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	4	4,4%
2	<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	10	11,1%
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
3	<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	61	67,8%
4	<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	15	16,7%
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ :		90	100%
<i>в тому числі: вибіркова складова</i>		25	27,8%

Код ОК	Освітні компоненти (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кредити ЄКТС	Форми підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ОК1	ІНОЗЕМНА МОВА: МІЖНАРОДНА КОМУНІКАЦІЯ ТА ПЕРЕКЛАД	4	Залік
<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ВК1	МАГ-МАЙНОР	5	Залік
ВК2	МАГ-МАЙНОР	5	Залік
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ОК2	МЕТОДОЛОГІЯ МІЖНАРОДНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	5	Залік
ОК3	ГЕОСТРАТЕГІЯ ТА МОДЕЛЮВАННЯ СВІТОВОГО ПРОСТОРУ	5	Екзамен
ОК4	КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ	5	Залік

ОК5	СВІТОВИЙ ПОРЯДОК І МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ У ПОСТЫПОЛЯРНУ ДОБУ	5	Екзамен
ОК6	КУРСОВА РОБОТА: СВІТОВИЙ ПОРЯДОК І МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ У ПОСТЫПОЛЯРНУ ДОБУ	1	Курсова робота
ОК7	МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА	5	Екзамен
ОК8	НЕДЕРЖАВНІ АКТОРИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН	5	Екзамен
ОК9	КОМПЛЕКСНИЙ ТРЕНІНГ	3	Звіт
ОК10	ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА	12	Звіт
ОК11	НАУКОВО-ДОСЛІДНА ПРАКТИКА	3	Звіт
ОК12	ДИПЛОМНА РОБОТА	12	Дипломна робота
ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
ВК3	МЕЙДЖОР 1	5	Екзамен
ВК4	МЕЙДЖОР 2	5	Екзамен
ВК5	МЕЙДЖОР 3	5	Екзамен

4.2. ВИБІРКОВА СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Вибіркова складова навчального плану освітньої програми складається з: МАГ-МАЙНОРІВ, що студенти обирають з пулу вибірових дисциплін університету та МЕЙДЖОРІВ, що обираються з пулу вибірових дисциплін спеціальності (освітньої програми).

МАГ-МАЙНОР – умовна назва вибірових навчальних дисциплін підготовки освітнього ступеня магістр (МАЙНОР для магістрів). Сутність МАГ-МАЙНОРІВ полягає у вільному виборі навчальних дисциплін таких напрямків, які відображають інтереси здобувачів вищої освіти, їх уподобання та плани на майбутнє працевлаштування. МАГ-МАЙНОР є обов’язковою складовою освітніх програм

Обсяг дисципліни МАГ-МАЙНОР – складає 5 кредитів ЄКТС. Формою підсумкового контролю є залік. Загальний обсяг дисциплін маг-майнорів складає 10 кредитів ЄКТС.

Здобувачі вищої освіти очної (денної) форми навчання обирають по одній дисципліні в 1 та 2 семестрі на першому році навчання.

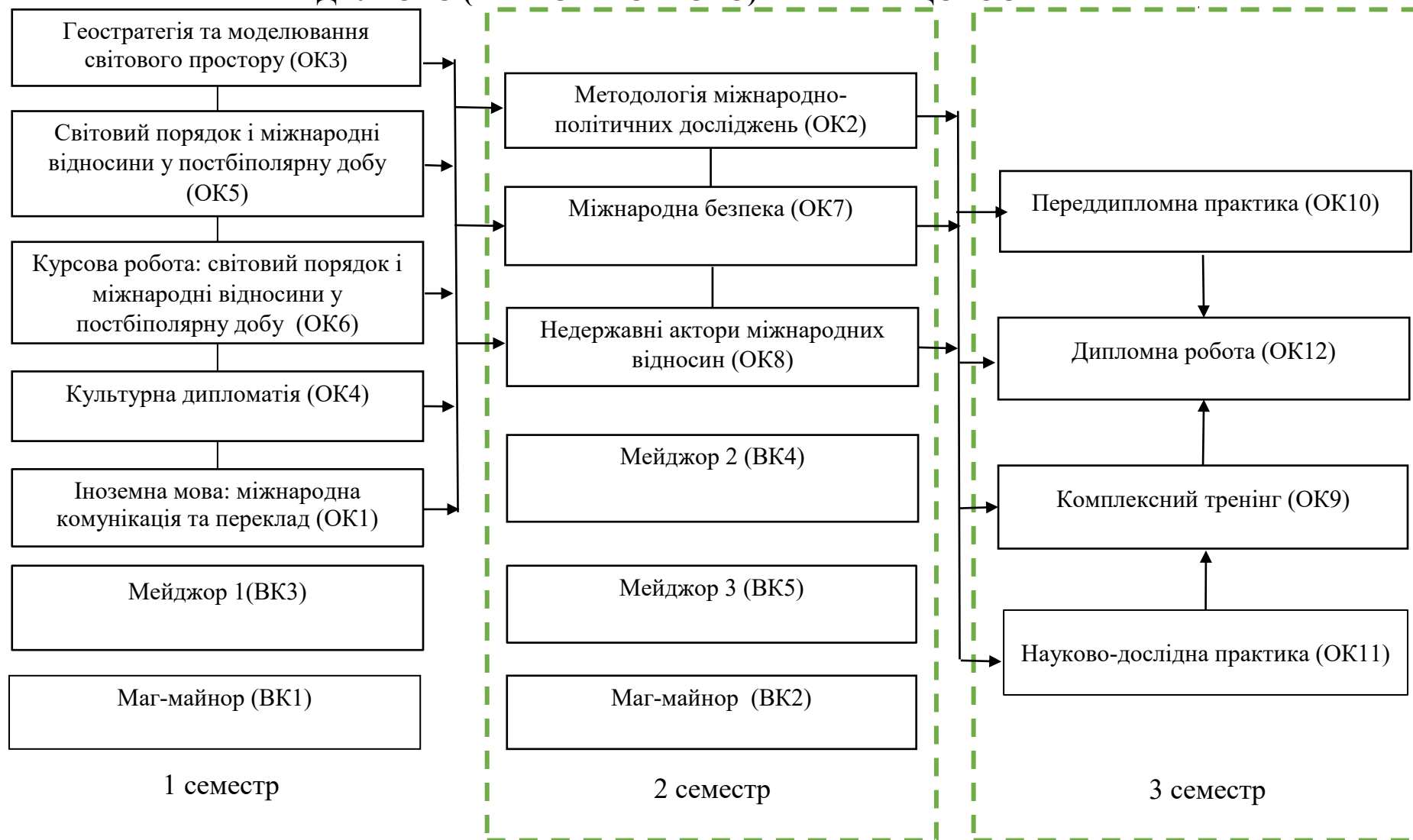
Здобувачі вищої освіти заочної форми навчання обирають 2 дисципліни на 1 році навчання.

МЕЙДЖОР - дисципліна, що обирається здобувачем вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти з пулу спеціальності та/або освітньої програми. Призначена для формування індивідуальної освітньої траєкторії та забезпечує можливості здобувачу вищої освіти поглибити професійні знання в межах обраної спеціальності та/або освітньої програми та/або здобути додаткові не фахові компетентності.

Формою підсумкового контролю є іспит. Загальний обсяг МЕЙДЖОРІВ складає 15 кредитів ЄКТС.

Вибіркові навчальні дисципліни не формують результати навчання, що передбачені стандартом вищої освіти для відповідного рівня, але можуть поглиблювати певні з них та розвивати софтскілс. Здобувачі вищої освіти заочної форми навчання обирають в якості мейджорів 3 дисципліни на 1 році навчання залежно від спеціальності та/або (освітньої програми).

4.3. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ» ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

V. ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту дипломної роботи за спеціальністю СЗ «Міжнародні відносини», ОПП «Міжнародні відносини».
Вимоги до кваліфікаційної роботи магістра (дипломної роботи)	Дипломна робота має розв'язувати складну задачу або проблему в сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов та вимог. У дипломній роботі не повинно міститися академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації результатів. Дипломна робота оприлюднюється на інформаційних ресурсах закладу вищої освіти.

VI. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості в Університеті розроблені на підставі Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG), статті 16 Закону України «Про вищу освіту».

Політика щодо забезпечення якості вищої освіти	Основні принципи внутрішнього забезпечення якості освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця: відповідальності; відповідності; адекватності; автономності; вимірюваності; академічної культури; відкритості. Основні процедури внутрішнього забезпечення якості освіти в ХНЕУ ім. С. Кузнеця: формалізація політики якості, стратегічних цілей, завдань постійного поліпшення якості; забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти; підготовка та проведення маркетингово-моніторингових та соціальнопсихологічних досліджень для визначення потреб ринку праці, вимог стейкхолдерів вищої освіти, якості надання освітніх послуг і задоволеності якістю освітньої діяльності та якістю освіти; залучення стейкхолдерів вищої освіти (здобувачів вищої освіти, роботодавців, представників академічної спільноти тощо) до прийняття рішень за напрямками внутрішнього забезпечення якості; зовнішнє оцінювання якості діяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця за результатами участі в національних та міжнародних рейтингах вищих навчальних закладів, виконання Ліцензійних вимог, акредитації. Напрями: розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм; забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників; забезпечення студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання здобувачів вищої освіти; забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом.
Забезпечення якості розроблення,	Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм здійснюється згідно з діючими нормативними актами в ХНЕУ

затвердження, моніторингу, перегляду та оновлення освітніх програм	ім. С. затвердження, моніторингу, перегляду та оновлення освітніх програм Кузнеця. Перегляд освітніх програм здійснюється на основі аналізу задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти: можливості побудови індивідуальної траєкторії навчання, дотримання академічних свобод в освітньому процесі, задоволеності якістю освітньої програми, тощо; роботодавців: якості формування загальних та фахових компетентностей, актуальних та соціальних навичок (soft skills); інших стейкхолдерів. Для перегляду освітніх програм використовуються: онлайн опитування, проведення дослідження фокус-групи, аналіз документів, аналіз ситуації, групою відповідно до вимог щодо структури та змісту освітньої програми. Періодичність перегляду освітніх програм здійснюється: а) щорічно за результатами моніторингу; б) після завершення освітньої програми здобувачами вищої освіти, в) в разі зміни законодавчої та нормативної бази.
Забезпечення зарахування, досягнення, визнання та атестація здобувачів	Оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених в Університеті процедур згідно з нормативними актами. Щорічне оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до визначених освітньою програмою форм контролю; порядку оцінювання результатів навчання, що висвітлюється в робочих програмах навчальних дисциплін, робочих планах (технологічних картах) навчальних дисциплін, силабусах навчальних дисциплін; обліку результатів навчання, який ведеться з використанням інформаційного середовища Персональної навчальної системи (ПНС) Університету. Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється на основі 100-бальної накопичувальної бально-рейтингової системи.
Забезпечення якості студенто- центрованого навчання, викладання та оцінювання	Планування, розподіл та надання навчальних ресурсів і забезпечення підтримки здобувачів вищої освіти враховують їх потреби та принципи студентоцентрованого навчання. Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а здобувачі вищої освіти поінформовані про їх наявність.
Забезпечення якості науково-педагогічних працівників	Щорічне рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів Університету здійснюється за рахунок використання механізмів оцінювання та самооцінювання результативності науково-педагогічної діяльності, її спрямованості на пріоритети розвитку національної системи вищої освіти, стратегії розвитку Університету, особистісного професійного розвитку науково-педагогічних працівників. Підсумки рейтингового оцінювання підводяться за результатами діяльності, досягнутими протягом календарного року. Оприлюднення результатів щорічного оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр та факультетів відбувається на засіданні вченої ради Університету.
Ресурсне забезпечення освітнього процесу (навчальні ресурси та підтримка здобувачів	Заклад вищої освіти забезпечує освітній процес необхідними та доступними ресурсами (кадровими, методичними, матеріальними, інформаційними та ін.) та здійснює відповідну підтримку здобувачів вищої освіти. Організаційно-методична підтримка самостійної роботи здобувачів вищої освіти полягає у

вищої освіти)	розробці методичних, дидактичних, інструктивних матеріалів, наданні можливості формувати, закріплювати, поглиблювати й систематизувати отримані під час аудиторних занять знання та вміння, здійснювати самопідготовку й самоконтроль опанування освітньої-професійної програми та реалізується через Персональну навчальну систему ХНЕУ ім. С. Кузнеця.
Інформаційне забезпечення (інформаційний менеджмент)	З метою управління освітнім процесом розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом. Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної кампанії, планування та організацію освітнього процесу; доступ до навчальних ресурсів; облік та аналіз успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; управління кадрами та ін.
Публічність інформації про освітні програми, освітню, наукову діяльність	Достовірна, об'єктивна, актуальна, своєчасна та легкодоступна інформація за освітньо-професійною програмою публікується на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця, включаючи програми для потенційних здобувачів вищої освіти, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості. Публічною є інформація про освітню діяльність за спеціальністю, включаючи критерії відбору на навчання; заплановані результати навчання за цією програмою; процедури навчання, викладання та оцінювання, що використовуються тощо.
Забезпечення академічної доброчесності	Забезпечення запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладу вищої освіти та здобувачів вищої освіти реалізується через політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, регулюється такими документами ХНЕУ ім. С. Кузнеця: Кодекс академічної доброчесності; Кодекс професійної етики та організаційної культури працівників і здобувачів вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця; Положення про комісію з питань академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Перевірка наукових праць науково-педагогічних працівників Університету та здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою інтернет-сервісів на основі відкритих інтернет-ресурсів та системи StrikePlagiarism.com, що діє на підставі Ліцензійного Договору про надання права користування антиплагіатним програмним забезпеченням.

Пояснювальна записка

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей та дескрипторів НРК і матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей представлені в Таблицях 1 і 2.

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання Зн1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень. Зн2. Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.	Уміння Ум1. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур. Ум2. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах. Ум3. Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.	Комунікація К1. Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема, до осіб, які навчаються.	Автономія та відповідальність АВ1. Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів. АВ2. Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів. АВ3. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.
Загальні компетентності				
ЗК1.	Зн1, Зн2	Ум1		АВ1
ЗК2.	Зн1	Ум2	К1	
ЗК3.	Зн2	Ум2, Ум3		
ЗК4.	Зн1	Ум2	К1	
ЗК5.		Ум1	К1	
ЗК6.		Ум3		АВ2
ЗК7.	Зн2	Ум1	К1	
ЗК8.	Зн2			АВ1
ЗК9..		Ум1	К1	АВ3
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК1.	Зн1, Зн2	УМ1		
СК2.	Зн2	Ум1		
СК3.	Зн2	Ум1, Ум3		
СК4.	Зн2			
СК5.		Ум3	К1	АВ2
СК6.	Зн2	Ум1		
СК7.	Зн1, Зн2	Ум2	К1	

CK8.	Зн2			Ав3
CK9.	Зн1	Ум2		
CK10.	Зн1	Ум3		
CK11.	Зн1, Зн2	Ум2, Ум3	К1	
CK12.	Зн2			Ав2

Таблиця 2

Матриця відповідності визначених результатів навчання, компетентностей та освітніх компонент

ПРН	Компетентності																				
	Інтегральна компетентність																				
	Загальні компетентності									Спеціальні (фахові) компетентності											
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	СК1	СК2	СК3	СК4	СК 5	СК 6	СК 7	СК8	СК9	СК10	СК11	СК12
РН1.	OK2 OK5					OK2 OK8				OK2 OK8	OK5			OK2 OK5 OK8	OK2 OK5	OK2 OK5 OK8	OK4 OK9	OK2 OK5 OK8	OK2		
РН2.				OK1 OK4	OK3 OK5 OK8			OK4 OK8	OK4 OK6										OK3 OK4 OK6 OK8	OK3 OK5 OK8	
РН3.				OK1	OK2 OK9 OK11 OK12			OK2 OK9 OK12	OK2 OK9 OK11 OK12							OK2 OK11 OK12	OK4 OK9 OK11 OK12	OK2 OK12			
РН4.			OK5 OK6 OK7						OK5 OK6				OK5 OK6 OK7				OK5		OK6 OK7		
РН5.			OK2 OK3 OK5 OK6 OK12	OK1 OK11				OK2 OK3 OK6							OK2 OK5 OK6 OK10 OK11 OK12	OK2 OK3 OK6 OK10 OK11 OK12				OK2 OK3 OK5 OK6 OK12	
РН6.					OK5 OK12	OK4 OK5 OK7 OK12												OK5 OK12	OK4 OK7 OK12		
РН7.		OK2 OK3 OK6 OK7 OK8	OK3 OK6 OK7 OK8 OK9 OK12			OK2 OK3 OK6 OK8 OK9 OK12	OK2 OK3 OK7 OK8 OK9				OK2 OK3 OK7 OK9 OK12			OK3 OK6 OK7 OK8 OK9 OK12	OK2 OK6 OK12	OK2 OK3 OK6 OK9 OK12					
РН8.	OK1 OK11	OK1 OK4 OK9			OK1 OK9 OK11			OK4 OK9	OK9 OK11	OK9					OK1 OK9 OK11	OK1 OK9 OK11			OK1 OK4 OK9 OK11		
РН9.				OK1 OK9				OK3 OK9 OK10					OK3 OK5 OK9	OK3 OK5 OK9						OK3 OK5 OK9	OK5 OK9 OK10

ПРН	Компетентності																				
	Інтегральна компетентність																				
	Загальні компетентності									Спеціальні (фахові) компетентності											
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	СК1	СК2	СК3	СК4	СК 5	СК 6	СК 7	СК8	СК9	СК10	СК11	СК12
РН10.									OK2 OK10 OK12											OK2 OK3 OK5 OK12	
РН11.		OK1 OK4		OK1 OK4	OK4			OK4			OK9	OK1 OK4					OK1 OK4				
РН12.			OK3 OK6 OK7 OK9 OK12	OK1 OK9		OK3 OK5 OK6 OK9 OK12				OK3 OK5 OK6 OK7 OK9 OK1 2	OK3 OK5 OK6 OK7 OK9 OK12									OK3 OK5 OK6 OK12	
РН13.		OK2 OK8 OK12	OK2 OK7 OK8 OK12	OK1 OK4			OK2 OK4 OK7 OK8				OK7 OK12	OK2 OK12			OK2 OK7 OK12	OK2 OK12	OK4 OK7 OK12	OK2 OK4 OK7 OK8 OK12			OK2 OK4 OK8 OK12
РН14.	OK6 OK10 OK11 OK12				OK6 OK10 OK11 OK12				OK6 OK10 OK11 OK12				OK6 OK10 OK11 OK12						OK6 OK10 OK11 OK12		
РН15.			OK3 OK4 OK6 OK8 OK9				OK3 OK4 OK8 OK9				OK3 OK9 OK12		OK3 OK4 OK6 OK8 OK12					OK3 OK4 OK6 OK9 OK12		OK3 OK4 OK6 OK8 OK9 OK12	OK4 OK6 OK8 OK9 OK12

Гарант ОП

підписано

Олег КУЗЬ

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

Назва структурного / функціонального підрозділу / посадова особа	Підпис
1. Навчально-методичний відділ	
2. Відділ забезпечення якості освіти	
3. Завідувач випускової кафедри	
4. Проректор з навчально-методичної роботи	

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Міжнародні відносини» за спеціальністю СЗ
«Міжнародні відносини» другого (магістерського) рівня вищої освіти у Харківському
національному економічному університеті імені Семена Кузнеця
м. Люблін, 22 травня 2025 р.

Освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини» другого (магістерського) рівня вищої освіти, що пропонується кафедрою міжнародних відносин і політичної філософії ХНЕУ імені Семена Кузнеця, є сучасною, системно побудованою та цілком релевантною як до національних, так і до міжнародних стандартів підготовки фахівців у сфері міжнародних відносин.

Програма розроблена з урахуванням нової класифікації спеціальностей відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2025 року №188, якою спеціальність 291 інтегровано в галузь знань С – «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» із новим кодом СЗ – «Міжнародні відносини». Ця інтеграція відповідає європейським та світовим класифікаціям (ISCED-F 2013) і суттєво розширює можливості випускників на міжнародному ринку праці.

Особливу актуальність програма отримала в умовах російської агресії, яка докорінно змінила архітектуру міжнародних відносин та зовнішньополітичні орієнтири України. Посилення ролі публічної дипломатії, громадянської участі, регіональної та муніципальної дипломатії чітко відображено у змісті програми. Це дає змогу формувати фахівців, здатних працювати не лише в класичних дипломатичних установах, але й у структурах громадянського суспільства, міжнародних організаціях, аналітичних центрах, муніципальних органах влади.

Програма відображає сучасні тенденції політизації міжнародних відносин, посилення ролі недержавних акторів та багаторівневої дипломатії. Значну увагу приділено таким аспектам, як стратегічні комунікації, культурна дипломатія, регіональні процеси, а також механізми впливу громадських організацій і місцевого самоврядування на формування міжнародного порядку денного.

Структура програми забезпечує баланс між теоретичними знаннями та практичними компетентностями. Вона передбачає вивчення геостратегії, трансформації світового порядку в постбіполярний період, міжнародної безпеки, глобального

регіоналізму, міжнародних комунікацій. Програмні компоненти інтегрують підходи політичної теорії, міжнародного права, аналізу політики, що забезпечує міждисциплінарний характер підготовки.

Особливо відзначаю високу якість практичної складової: можливість стажувань і практик у міжнародних відділах органів місцевого самоврядування, державних установах та громадських організаціях дозволяє випускникам набути реальних навичок роботи в умовах глобальних викликів і криз.

Узагальнюючи, наголошую, що програма «Міжнародні відносини» другого (магістерського) рівня у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця є академічно обґрунтованою, інноваційною та стратегічно необхідною для підготовки фахівців нового покоління, здатних ефективно працювати у складному міжнародному середовищі, що постійно змінюється.

Професор Валентин Балюк
Директор Центру Східної Європи
Університет Марії Кюрі-Склодовської
(Люблін, Республіка Польща)

000001353
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
Centrum Europy Wschodniej
ul. Głęboka 45, 20-612 Lublin
tel. +48 81 537 25 04

РЕЦЕНЗІЯ

**на освітньо-професійну програму «Міжнародні відносини»
за спеціальністю С3 «Міжнародні відносини»
другого (магістерського) рівня вищої освіти у Харківському національному
економічному університеті імені Семена Кузнеця**

Освітньо-професійна програма другого рівня вищої освіти «Міжнародні відносини», що реалізується у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця, розроблена та оновлена з урахуванням сучасних викликів міжнародного середовища, міждисциплінарної логіки гуманітарних та соціальних наук і на основі залучення до обговорення зацікавлених стейкхолдерів – представників академічної спільноти, випускників, роботодавців.

Програма функціонує з 2019 року, що дозволило їй пройти певний етап становлення, отримати позитивні відгуки та посісти помітне місце серед освітніх пропозицій у регіоні. Вона відображає тенденцію розширення доступу до вищої освіти у сфері міжнародних відносин для здобувачів з різною освітньою підготовкою, зокрема через інституційне розмежування бакалаврського і магістерського рівнів, яке забезпечує можливість міжгалузевих переходів і формує нові освітні траєкторії.

Важливою рисою програми є її актуальність в умовах міжнародно-політичної напруги, спричиненої широкомасштабною агресією Російської Федерації проти України. Програма відповідає викликам часу, зокрема у сферах публічної дипломатії, культурної комунікації, локальної міжнародної активності та взаємодії з міжнародними партнерами. Підготовка магістрів орієнтується на потреби регіональних органів влади, неурядових організацій, громадських рухів, які відіграють зростаючу роль у формуванні зовнішньополітичного порядку денного.

Суттєвим аспектом програми є її фокус на участі недержавних акторів у міжнародних відносинах. Такий підхід цілком відповідає сучасному переосмисленню природи міжнародної взаємодії, в якій поряд із класичними державними суб'єктами дедалі активніше приймають участь органи місцевого самоврядування, громадські об'єднання, експертні спільноти, волонтерські ініціативи, медіа та інші агенти публічної дипломатії.

Запроваджені у 2025 році нормативні зміни у класифікації спеціальностей – зокрема, інтеграція спеціальності 291 у галузь знань «С – Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» та її перекодування у С3 Міжнародні відносини – надають підготовці нового методологічного спрямування. Підкреслимо, що за Міжнародною стандартною класифікацією освіти ISCED-F 2013 вітчизняні спеціальності С2 Політологія і С3 Міжнародні відносини еквівалентні

єдиній спеціальності 0312 Political sciences and civics. Це підсилює політичну складову програми та водночас орієнтує її на публічну політику і діяльність недержавних суб'єктів у глобальному вимірі.

Навчальний план відзначається структурною логікою, чітко вираженою послідовністю і змістовною взаємодоповнюваністю дисциплін. У центрі уваги – питання глобальної трансформації світового порядку, геостратегія, моделювання міжнародних політик, культурна дипломатія, інструменти впливу недержавних акторів. Програмою передбачено як фундаментальну теоретичну підготовку, так і розвиток практичних навичок, зокрема через проходження практики у структурах міжнародного співробітництва на місцевому рівні.

Зазначена програма також демонструє високий ступінь міждисциплінарності: окремі освітні компоненти інтегрують знання з політичної теорії, міжнародного права, глобальних комунікацій, стратегічного аналізу, що дозволяє здобувачам формувати цілісне уявлення про складну структуру сучасних міжнародних відносин.

Узагальнюючи, зазначимо: освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини» магістерського рівня у ХНЕУ ім. С. Кузнеця є структурно збалансованою, академічно вивіреною та змістовно актуальною. Вона має забезпечити підготовку фахівців нового покоління, здатних здійснювати експертну, консультативну та аналітичну діяльність у сфері міжнародних відносин, із належним урахуванням ролі недержавних акторів у формуванні сучасного глобального середовища.

РЕЦЕНЗЕНТ:

Начальник управління
кадрового менеджменту
Міністерства закордонних справ України

Віталій МОШКІВСЬКИЙ

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-професійну програму «Міжнародні відносини» за
спеціальністю СЗ «Міжнародні відносини» другого (магістерського)
рівня вищої освіти у Харківському національному економічному
університеті імені Семена Кузнеця

Освітньо-професійна програма, що рецензується, є результатом роботи фахової команди кафедри міжнародних відносин і політичної філософії. Вона пройшла належне громадське обговорення з широким залученням представників академічної спільноти, випускників та роботодавців, що засвідчує її відкритість, релевантність та стейкхолдерську вмотивованість.

Програма діє з 2019 року та за цей час зарекомендувала себе як актуальна й затребувана на регіональному освітньому ринку. Її відкриття ознаменувало важливий злам у доступності спеціальностей міжнародного профілю для широкого кола здобувачів вищої освіти. Трансформація структури вищої освіти, впровадження європейських підходів, зняття обмежень щодо доступу до магістерських програм із суміжних освітніх галузей, розширили можливості академічної мобільності та забезпечили гнучкість освітніх траєкторій.

Особливої ваги набуває зазначена програма в контексті збройної агресії Російської Федерації проти України. Вона пропонує своєчасну відповідь на виклики нового міжнародного порядку, поглиблюючи компетентності у сферах культурної та публічної дипломатії, стратегічних комунікацій, регіональної взаємодії. Послідовний фокус на участі недержавних акторів – політичних партій, громадських організацій, місцевих органів влади – у міжнародних відносинах формує сучасне бачення професії й відкриває додаткові шляхи професійної реалізації для випускників.

Актуальність і змістовна якість програми також зумовлені оновленням нормативно-галузевої бази. Постанова Кабінету Міністрів України № 188 від 21 лютого 2025 року запровадила зміни до класифікації спеціальностей, інтегрувавши спеціальність 291 у нову галузь знань С – «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», із новим кодом СЗ – «Міжнародні відносини». Відповідно до ISCED-F 2013, ця спеціальність співвідноситься зі сферою 0312 «Political sciences and civics», що надає випускникам конкурентні переваги на європейському ринку освітніх та трудових послуг.

Фокус програми чітко артикулює її належність до простору публічної політики, в якій міжнародні відносини розглядаються не лише як міждержавна взаємодія, а як багаторівневий процес за участю урядових і неурядових суб'єктів. Такий підхід відповідає світовим тенденціям децентралізації

дипломатії, зростання ролі громадянського суспільства та значення локального рівня у формуванні міжнародного порядку денного.

Структура освітньої програми побудована на принципах системності, логічної послідовності та взаємодоповнюваності дисциплін. Зокрема, передбачено ґрунтовне вивчення проблем світового порядку у постбіполярний період, геостратегії, культурної дипломатії, міжнародної безпеки. Особливу увагу приділено недержавним акторам як чинникам трансформації глобального управління.

Варто наголосити на міждисциплінарності програми, яка охоплює компоненти політичної теорії, міжнародного права, стратегічних комунікацій, глобального регіоналізму, що формує у здобувачів комплексне розуміння сучасних міжнародних процесів. Позитивну оцінку слід дати і практичній підготовці здобувачів. Зокрема, проходження переддипломної практики в Департаменті міжнародного співробітництва Харківської міської ради засвідчило високий рівень обізнаності здобувачів у глобалізаційних процесах, механізмах міжнародної взаємодії, у таких напрямках, як громадянська дипломатія, представництво інтересів громад у міжнародних інституціях, участь у транскордонних ініціативах, комунікаційна підтримка міжнародних проєктів на локальному рівні. Тож, випускники демонструють високу здатність до аналітичної роботи, стратегічного мислення, розробки рішень у складному політичному середовищі.

Узагальнюючи, зазначимо: програма «Міжнародні відносини» магістерського рівня у ХНЕУ імені Семена Кузнеця є науково обґрунтованою, соціально вмотивованою та стратегічно вивіреною. Вона забезпечує формування висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно діяти в умовах трансформації міжнародної системи, збройного конфлікту та зростання значущості недержавної дипломатії.

Директор Департаменту
міжнародного співробітництва
Харківської міської ради

Олексій ПОНІКАРОВСЬКИЙ

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-професійну програму «Міжнародні відносини» за
спеціальністю СЗ «Міжнародні відносини» другого (магістерського)
рівня вищої освіти у Харківському національному економічному
університеті імені Семена Кузнеця

Освітньо-професійна програма, що рецензується, розроблена робочою групою кафедри міжнародних відносин і політичної філософії та пройшла громадське обговорення із залученням представників академічного середовища, роботодавців, випускників попередніх років.

Програма підготовки магістрів із предметного простору міжнародних відносин, міжнародно-політичного аналізу існує в університеті з 2019 року, має добрі відгуки та є затребуваною на регіональному ринку освітніх послуг. Ще б якихось 10 років тому такий напрям вищої освіти вважався б елітарним і недосяжним для «пересічного» здобувача вищої освіти. Але часи стрімко змінюються: а) інституалізація поділу вищої освіти на бакалаврський і магістерський рівні надали можливості випускникам непрофільних програм першого рівня вищої освіти змінювати не тільки спеціальність, але й галузь навчання у магістратурі; б) демократизація та європеїзація політичного життя в Україні спричинила відчутні егалітарні зрушення у соціальній структурі суспільства і обмежила вплив клієнтельних відносин; в) закритість, приватизація окремими вишами дефіцитних спеціальностей (право, міжнародні відносини) зруйнована. Таким чином, обдарована і мотивована на професійне, соціальне зростання молодь отримала непоганий «соціальний ліфт» у вигляді колись недосяжних дипломів.

Окремо підкреслимо значущість програми у контекстах російської навали та її протидії на дипломатичному фронті, особливо засобами культурної та публічної дипломатії. Всебічне зміцнення міжнародної комунікації регіональних органів державної влади, місцевого самоврядування, підтримка волонтерської діяльності, залучення та розбудова мережі неурядових організацій громадянського суспільства, що опікуються міжнародно-політичним порядком денним, є нагальною потребою. Якщо ж брати до уваги фокус програми з «тематизацією неурядової складової міжнародних відносин через діяльність політичних партій, громадських організацій, органів місцевого самоврядування», то можна зауважити, що на її випускників у складних умовах міжнародного-політичного протистояння, інтернаціоналізації підтримки українського спротиву є стійкий попит.

Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2025 р. № 188 «Про внесення зміни до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» радикально оновила об'єкт-предметну структуру підготовки здобувачів

вищої освіти. Скасовано окрему галузь «29» – міжнародні відносини, саму спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» віднесено до галузі «С» – «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» – та перейменовано на «С3» – «Міжнародні відносини». Підкреслимо, що за Міжнародною стандартною класифікацією освіти ISCED-F 2013 вітчизняні спеціальності С2 Політологія і С3 Міжнародні відносини еквівалентні єдиній спеціальності 0312 Political sciences and civics.

Отже, «нова» спеціальність, по-перше, відчутно політизується, а по-друге, розгортається у просторі публічної політики, залучаючи до міжнародних відносин недержавних акторів. Таким чином, фокус освітньо-професійної програми є академічно виправданим і вкрай затребуваним.

Аналіз освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини» показує, що основними об'єктами вивчення є світовий порядок і міжнародні відносини у постбіполярну добу, геостратегія та моделювання світового простору, культурна дипломатія та недержавні актори міжнародних відносин. До беззаперечних переваг програми слід віднести системність та комплементарність базових навчальних дисциплін. Це дозволяє випускникам демонструвати не тільки розуміння сутності процесів глобалізації та їх впливу на міжнародні відносини, але й репрезентувати знання про природу міжнародних комунікацій, проблеми розвитку держав та міжнародних регіонів у глобальному, регіональному та локальному контекстах.

У підсумку наголосимо, що програма є добре структурованою, послідовно вибудованою; запропоновані освітні компоненти, перелік і обсяг обов'язкових / вибіркового навчальних дисциплін сприяють забезпеченню відповідності програмних результатів навчання запитам потенційних стейкхолдерів.

Директор Департаменту
економіки і міжнародних відносин
Харківської обласної державної адміністрації

Іван ДУДКА